

महालक्ष्मी नगरपालिका, धनकुटा

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम

महालक्ष्मी नगरपालिकाका उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर सभाका सबै सदस्यहरूज्यूहरू, कर्मचारी र आदरणीय महालक्ष्मी नगरवासी दिदीबहिनी तथा दाजुभाईहरू ।

महालक्ष्मी नगरपालिकाको यस गरिमामय नगर सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम नगर प्रमुखको हैसियतले यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ । यस नगरसभामा उपस्थित हुनु भएका नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू लगायत अन्य महानुभावहरूलाई हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।

यस अवसरमा म सर्वप्रथम राष्ट्र, राष्ट्रियता, स्वाभिमानको रक्षार्थ र परिवर्तनको आन्दोलनमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु, लोकतन्त्र, परिवर्तन र न्यायको आन्दोलनमा घाईते एवं अशक्त हुनुभएका प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । साथै स्वाधिनता, सामाजिक न्याय, समानता र संघीय शासन प्रणाली स्थापना गर्न संघर्ष गर्नुहुने अग्रजहरू र सम्पूर्ण नेपाली जनताले पुर्याउनु भएको योगदानलाई उच्च मुल्यौंका गर्न स्मरण गर्न चाहन्छु ।

केही वर्ष देखि शिथिल रहेको हाम्रो अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकार एक आपसमा मिलेर काम गरिनै रहेका छन्, विगतमा बैंक तथा वित्तीय प्रणालीमा प्रयास लगानीयोग्य पूँजीको अभाव र उच्च व्याजदरका कारणले पूँजी परिचालन हुन सकिरहेको थिएन । हाल बैंक व्याजदरमा कमी आएको र पर्याप्त लगानी योग्य पूँजी रहेको छ । अर्थतन्त्रलाई आत्मनिर्भर बनाउन उत्पादनशील क्षेत्रमा पूँजी परिचालन हुन जरुरी छ । नगरपालिकाले आफ्नो नगरक्षेत्रभित्रका विभिन्न कृषि, पशुपालन र घरेलु एवं साना उद्योगहरूलाई विभिन्न अनुदान तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको छ ।

यो ३ वर्षे कार्यकालमा महालक्ष्मी नगरपालिकाले स्थानीय सरकारको हैसियतबाट विभिन्न संरचनात्मक, नीतिगत, कानुनी, प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय कार्य सम्पादन गर्दै आएको छ । नगर कार्यपालिकाले केन्द्रगत, शाखागत र वडास्तरबाट सम्पादन गर्नुपर्ने काम कारवाहीलाई प्रभावकारीरूपमा सम्पादन गर्न प्राथमिकता दिइएको छ ।

वडास्तरमै बजेट प्रदान गरी प्रत्यक्ष जनताको आवश्यकता अनुसार योजना छनौट गर्ने कार्यमा नगरपालिकाले प्राथमिकता दिएको छ । वडा कार्यालयहरूलाई बलियो बनाउन साधनश्रोत उपलब्ध गराउँदै आइएको छ र जनताले अपनत्व महसूस गर्न पाएका छन् । वडास्तरमा थुप्रै रचनात्मक एवं विकासात्मक कामहरू भएका छन् । वडास्तरमा विनियोजन भएका बजेटहरू समयमै खर्च गर्ने र

अनुगमन कार्यमा निरन्तर खटिने वडाअध्यक्षज्यूहरू, नगर कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, वडा सदस्यज्यूहरू लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई म हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

आफ्नो श्रोत, साधन र क्षमताको अधिकतम उपयोगमा नगरपालिकाले सदैव ध्यान दिएको छ, नगरको विकास र समृद्धिमा नगरपालिकाले प्रस्तुत गरेको नीति, कार्यक्रम र बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनका साथै सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन नगरपालिका सदैव प्रयासरत रहेको छ । नगरपालिकाको पूँजीगत खर्चको प्रगति लक्ष्य अनुरूपनै भैरहेको छ । संघ तथा प्रदेश सरकारले अनिवार्य रूपमा कानून अनुसार वित्तीय हस्तान्तरण गरी पठाउनुपर्ने समानीकरण अनुदान रकम मध्ये संघीय सरकारबाट सम्पूर्ण रकम हस्तान्तरण नभएकोले नगरका विभिन्न पुर्वाधार लगायत विभिन्न संरचनात्मक विकासको काममा समस्या पैदा भएको छ । काम सक्रिएता पनि उपभोक्ता समिति र निर्माण व्यवसायी एवं आपूर्तिकर्ताहरूको भुक्तानी रोक्किएको अवस्था छ । वित्तीय हस्तान्तरणको रकम संघीय सरकारले समयमा नै नपठाउदा भुक्तानी प्रक्रियामा केही जटिलता थपिएको कुरा पनि म यहाँहरूलाई जानकारी गराउँन चाहन्छु । साथै वित्तीय हस्तान्तरणको रोक्का भएको रकम यथाशीघ्र स्थानीय तहहरूलाई हस्तान्तरण गर्न संघीय सरकार समक्ष ताकेता भै रहेको कुरा समेत म जानकारी गराउँन चाहन्छु ।

नेपालको संविधान (२०७२) अनुसार नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको रहेको छ । यी तीन सरकारले राज्यशक्तिको प्रयोग सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयका आधारमा गर्ने व्यवस्था भए अनुरूप विकासका हरेक गतिविधिहरूमा तीनवटै सरकारको समन्वय र सहकारिता हुन आवश्यक देखिन्छ । संघ र प्रदेश सरकारबाट स्थानीय सरकारसँग समन्वय नहुँदा कतिपय विकास निर्माणका काममा दोहोरोपना आउने, आवश्यकताका आधारमा बस्तुनिष्ट ढंगले विकास आयोजना छनौट नहुने समस्या स्थानीय तहहरूले भोग्नुपरिरहेको छ । स्थानीय तहको सर्वोपरि विकासमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग समन्वय, सहकारिताका साथ अघि बढ्न नगपालिका सदैव प्रतिबद्ध रहेको छ ।

पर्यटन प्रवर्द्धन र विकासका लागि महालक्ष्मी नगरपालिकाले प्राकृतिक श्रोत साधन र ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदामा जगेर्ना र यसको उजागर गर्ने कार्यमा सदैव ध्यान दिदै आएको छ । भौगोलिक विविधताले सजिएको यस नगरपालिका पर्यटकीय प्रचुर संभावना भएकाले यस तर्फ तपाईं हामी सबैले आउँदा दिनमा थप पहलकदमी र प्रयास गर्न जरूरी देखिन्छ ।

भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन एवम् सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता सम्बन्धी नीतिहरूको कार्यान्वयनबाट सुशासन र सेवा प्रवाहमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने भएकाले नगरपालिकाले आफ्नो सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, चुस्त दुरुस्त र प्रविधि मैत्री बनाउँदै लैजान सदैव ध्यान दिएको छ ।

दिगो विकासका लक्ष्य अनुरूप, आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा महालक्ष्मी नगरपालिकाले लिनु पर्ने नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी नगरको समृद्धिको खाका कोर्ने अवसरमा हामी जुटि रहेका छौं ।

संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरणको रकम र राजस्व बाँडफाँड वापत प्राप्त हुने रकम समयमै प्राप्त नहुने र तोकिएको भन्दा कम प्राप्त हुन थालेको वर्तमान अवस्थामा नगरपालिकाको

आन्तरिक आयश्रोतलाई सुदृढीकरण गर्ने तर्फ यस नीति तथा कार्यक्रम निर्देशित रहेको छ । यसमा सबै पक्षको सहयोग र समन्वय रहने कुरामा म विश्वस्त रहेको छु ।

आदरणीय, नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

अब म महालक्ष्मी नगरपालिकाले आ.ब. २०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिएका आधारहरू निम्न बमोजिम प्रस्तुत गर्दछुः

नेपालको संविधानका प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरूः

- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४
- संघ तथा प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू ।
- नगरपालिकाको जनसंख्या तथा भौगोलिक अवस्था ।
- आर्थिक विकास तथा गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने योजनाहरू ।
- उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने योजनाहरू ।
- स्थानीय जनताको सहभागीता रहने, अपनत्व महसुस हुने तथा लागत कम लाग्ने योजनाहरू ।
- महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग एवं क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने योजना तथा कार्यक्रमहरू ।
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने योजना तथा कार्यक्रमहरू ।
- दीगो विकास, बातावरणीय संरक्षण तथा सम्बर्धन गर्न सघाउ पुर्याउने योजनाहरू ।
- भाषिक तथा साँस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सद्भाव तथा एकता अभिवृद्धिमा सघाउ पुर्याउने योजनाहरू ।
- सहभागिताको स्तर (योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन) ।
- बजेट उपलब्धताको अवस्था ।
- दोहोरोपना नहुने आधार ।
- शहरीकरण ।
- **विकासका समसामायिक मुद्दाहरूः** दिगो विकास लक्ष्य, जलवायु परिवर्तन, विपद व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानीय शासन, सरसफाइ तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धित विषयहरू ।
- फजुल खर्च कटौती गर्ने, मितव्ययीता अपनाउने, भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्ने, सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका ।
- महालक्ष्मी नगरपालिकाले आवश्यक ठानेका विषयहरू ।
- विगतका आर्थिक वर्षमा नगरपालिकाले तयार पारेका नीति, कार्यक्रम तथा योजनाहरू ।

- विभिन्न राजनीतिक दलहरू, संघ सस्थाका प्रतिनिधीहरू, नगरबासी सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीका सल्लाह सुझावहरू ।

आदरणीय, नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

महालक्ष्मी नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका मुख्य उद्देश्यहरू निम्न रहेका छन्:-

- सुशासन अभिवृद्धी गर्ने,
- स्वास्थ्यमा सबैको सहज पहुँच पुर्याउने,
- गुणस्तरीय शिक्षा उपलब्ध गराउने,
- स्वच्छ खानेपानीमा सबैको पहुँच पुर्याउने,
- कृषि तथा पशुपन्छी विकासमा आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र विविधिकरण गर्ने,
- पूर्वाधार विकास (सडक, पुल, भवन, सिचाई, खानेपानी, पार्क निर्माण आदि) लाई प्राथमिकतामा राख्ने,
- उपभोक्ता हित संरक्षण योजना बनाउने,
- आत्मनिर्भरता र स्वरोजगार अभिवृद्धीका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याउने,
- पर्यटकीय पूर्वाधार विकासमा लगानी अभिवृद्धी गर्ने,
- बातावरण, फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा विपद व्यवस्थापनमा निरन्तर सुधारका कार्य गर्ने,
- सूचना, सञ्चार र प्रविधिको पहुँच बढाउने,
- सहकारीको सुदृढीकरण एवं विकासमा भूमिका अभिवृद्धि गर्ने,
- युवा तथा खेलकुद विकासको प्रवर्द्धन गर्ने,
- सामाजिक सुरक्षा र समावेशी विकास (आदिवासी, जनजाति, महिला, दलित, फरक क्षमता भएका व्यक्ति आदीको विकास) को मर्म र भावना अनुसार कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
- लैंगिक हिंसा रोकथामका कार्यक्रम सन्चालन गर्ने,
- सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा व्यवस्थापन एवं पार्क तथा हरियाली क्षेत्रको विकास गर्ने,
- ऐलानी तथा अव्यवस्थित जग्गाको व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकारको भूमिका प्रभावकारी बनाउने,
- नगरपालिका र मातहतका कार्यालयहरूलाई नागरिक मैत्री कार्यालयको रूपमा रूपान्तरण गर्ने ।

आदरणीय, नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रमको छोटकरी समिक्षाः

अब म महालक्ष्मी नगरपालिकाले आ.व.२०८१/८२ मा लिएका मुख्य नीति तथा कार्यक्रमहरूको उपलब्धि र अवस्थाको छोटकरी विवरण यस सम्मानित सभा समक्ष राख्न चाहन्छु ।

१. विभिन्न नदीनालाको नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्, बिक्री गर्न ठेक्का बन्दोवस्त गर्ने काम भएको छ साथै बसपार्क ठेक्का, हाटवजार ठेक्का, कवाडी ठेक्का जस्ता आय ठेक्काबाट राजस्व संकलनको काम भएको छ ।
२. बहुवर्षीय रुपमा निर्माणाधीन कोल्ड स्टोरको निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
३. सबै वडाको आफ्नो वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न भएका छन् ।
४. जितपुर कटहरे मारेक कालोपत्रे सडक निर्माण कार्य भइरहेको र दुई वर्ष भित्रमा चानुवा डाँडागाँउसम्म पुग्ने गरि कालो पत्रे गरिनेछ ।
५. विपन्न लक्षित अनुदान कार्यक्रममा विपन्न कृषकहरूका लागि उन्नत कृषि बिउ, विजन तथा अन्य अनुदान वितरणको कार्य भएको छ ।
६. सुरक्षा र सहजताका लागि नगरपालिकाले चालु आर्थिक वर्षमा सि.सि. क्यामेरा जडान कार्य भएको छ ।
७. वडा स्तरमा एकल महिला आयआर्जन कार्यक्रम तथा महिला आयआर्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
८. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई लाभग्राहीको सिधै खातामा भत्ता रकम जम्मा हुने विद्युतिय प्रणाली लागू गर्ने काम पूर्ण रुपमा कार्यान्वयनमा आएको छ ।
९. नगरपालिकाको न्यायीक समितिको नेतृत्वमा कठिन मुद्दापनि सहमति गराएर टुङ्ग्याइएको छ ।
१०. महालक्ष्मी नगरपालिकाको विद्यालय क्षेत्र बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालयमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयहरूमा ल्याउन सफल भएका छौं ।
११. सामुदायिक क्याम्पसको गुणात्मक विकासको लागि नगरपालिकाले सामुदायिक क्याम्पस सहयोगको व्यवस्था गरेको छ ।
१२. माटो सुधार कार्यका लागि माटो परीक्षण कार्य संचालन भएका छन् ।
१३. कृषि यान्त्रिकीकरण अन्तर्गत किसानहरूको लागत सहभागितामा विभिन्न यन्त्र उपकरण वितरणको कार्य गरिएको छ ।
१४. पशुपंछीहरूको रोगको उपचार सेवा सुचारु गरिएको छ ।
१५. ऐलानी जग्गा संरक्षण तर्फ ध्यान दिइएको छ ।
१६. शहरी क्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न विभिन्न क्षेत्रमा डस्टबिन राख्ने कार्य भएका छन् ।
१७. घरनक्सा पास गर्ने कार्यको सुरुवात गरिएको छ ।
१८. नगरपालिकाका विभिन्न उद्यमीहरूलाई मागमा आधारित लागत साझेदारीमा प्रविधि हस्तान्तरण कार्य भएको छ ।
१९. राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रममा नगरपालिकाले साझेदारीमा सडक निर्माण कार्य सञ्चालन गरिएको छ ।
२०. वडाहरूमा बजेट सिलिङ्ग अनुसार पूर्वाधार विकास लगायत विभिन्न विकास योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा आएका छन् ।
२१. जितपुर अस्पतालमा विशेषज्ञ डाक्टरको सेवालार्इ प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाबाट प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गरिएको छ ।
२२. लेगुवामा बसपार्क निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

२३. विपन्न नागरिकहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार गर्ने काम बढाहरूको सिफारिसमा भैरहेको छ ।
२४. उद्योगहरूको प्रवर्द्धन र विकासका लागि उद्योग एवं व्यावसायहरूलाई प्रविधि हस्तान्तरणको काम सञ्चालन भैरहेको छ ।
२५. दाहेगौडा मारेक लेगुवा सडक, डाँडागाँउ मुडे सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य सुरु गरिएको छ ।
२६. गाई भैसीको गोठ सुधार र अनुदानको कार्य भएको छ ।

२७.

अब म महालक्ष्मी नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नीति र कार्यक्रम यस नगरसभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:-

१. आर्थिक विकास सम्बन्धि नीतिः

कृषिः

१. कृषि कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना गरिनेछ ।
२. बाँझो जग्गामा फलफूल विरुवा रोपण तथा वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
३. कृषिमा आईपने विभिन्न प्रकोप नियन्त्रण एवं राहत कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
४. माटो परीक्षण कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्दै पूर्ण रुपमा सबैलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
५. किसानहरूको सूचीकरण गरी तथ्याङ्क अध्यावधिक गरिनेछ ।
६. तेलहन बालीलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
७. लसुन, प्याज, अदुवा, राँगे खोर्सानीको बेमौसमी खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम गरिनेछ ।
८. सामुहिक जैविक, प्राकृतिक तथा अर्गानिक खेती गर्ने समुहलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
९. नगरपालिकालाई खाद्यान्न तथा तरकारीमा आत्मनिर्भर बनाउन कृषकहरूलाई तरकारी खेती सम्बन्धी विभिन्न तालिम, अन्य खेती सम्बन्धी अनुदान रकम र बीउ विजन लगायतका सामग्रीहरू उपलब्ध गराइनेछ ।
१०. कृषि उपज बिक्री वितरणको सहजताका लागि कृषि बजार तथा बिक्री केन्द्रको विकास गर्दै लगिनेछ ।
११. महालक्ष्मी नगरपालिकामा एक वडा एक कृषि प्राविधिक राख्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. कृषकहरूलाई माग अनुसार मल उपलब्ध गराउन नसकिरहेको अवस्थामा आगामी आ.व. कृषि मलको सहज आपूर्ति गराउन विशेष पहल गरिनेछ । साथै, महालक्ष्मी नगरपालिका भित्र जैविक तथा प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने कार्यलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
१३. रैथाने बाली प्रवर्द्धन र संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१४. विभिन्न गुणस्तरीय जातका आलुको बीउमा कृषकहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
१५. कृषि प्राविधिकहरूलाई समय सापेक्ष तालिम प्रदान गर्दै लगिनेछ ।
१६. ९ वटै वडामा कफि खेती, फलफूल खेती तथा सम्भव भएसम्म तेलहन खेती सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. "सबै जमिनमा सिंचाई पुर्याउ, बाँझो जमिनलाई उर्वर बनाउ" भन्ने सोंचका साथ कृषि उत्पादनमा बृद्धि गरेर गरिबी निवारणमा टेवा पुर्याइने छ ।

१८. दिगो कृषि विकासका लागि एकीकृत कृषि गुरुयोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१९. यसै आर्थिक वर्षमा कृषिको व्यवसायीकरण गर्दै कृषकको आयमा बृद्धि गर्न कृषकले उत्पादन गरेको फलफूल तथा तरकारी जन्त्य उपजलाई कोल्डस्टोरमा भण्डारण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

पशु

१. पशु अस्पताल तथा ल्याब सञ्चालनमा ल्याउन थप सामग्री खरीद गरी यसलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
२. कृषकहरुको लागत साझेदारीमा पशुपन्छी तथा मत्स्य कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
३. छाडा कुकुरहरुलाई बन्ध्याकरण तथा रेबिज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
४. पशुपालनका लागि पोषिला घाँसहरुको बीउ बिजन खरिद गरी वितरण कार्य गरिनेछ ।
५. पशुहरुको बिक्री वितरणलाई सहज गराउन पशु हाटबजारको व्यवस्थापन गरीने नीति लिइनेछ ।
६. महालक्ष्मी नगरपालिकामा “एक वडा एक पशुपकेटक्षेत्र विस्तार कार्यक्रम” संचालनमा ल्याइनेछ ।
७. पशुपन्छी सम्बन्धी वडागत तथ्याङ्कलाई प्रविधिसँग जोड्दै व्यवस्थित गरिनेछ ।
८. वडागत रुपमा र पशु विकास शाखामा कार्यरत भेटेनरी सम्बन्धी काम गर्ने प्राविधिक कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि विभिन्न तालिम संचालन गरिनेछ ।
९. समयको माग अनुसार पशु विकास शाखा र सो अन्तर्गत संचालित इकाईहरुमा पशु सेवालाई प्रभावकारी बनाउन विभिन्न प्रविधिहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१०. उत्पादित दूधको बजारीकरण गर्न ठूला डेरी उधोगहरुसँग समन्वय र साझेदारी गर्ने नीति लिइनेछ ।
११. पशुजन्य उत्पादकहरुलाई उत्पादन परिमाणको आधारमा प्रोत्साहन, सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।
१२. माछा उत्पादक कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरि माछामा आत्मनिर्भर र व्यवसायिक बनाउन बिपेश नीति तथा कार्यक्रमहरु ल्याउँनेछ ।
१३. पशु नश्व सुधारको लागि गाई भैसीमा कृतिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४. पशु विमा कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
१५. नगरपालिकाको शहरी क्षेत्रमा व्यवस्थित पशु बधशाला नभएकाले व्यवस्थित पशुबधशालाको लागि उपयुक्त स्थान छनौट प्रक्रिया अघि बढाइनेछ ।
१६. आकस्मिक पशु उपचार सेवाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७. पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम थप अध्ययन गरेर संचालन गरिनेछ ।
१८. घाँसको नर्सरीलाई निरन्तरता दिदै आवश्यक उपकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
१९. पशु उपकरण र औषधी वितरण कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
२०. उत्कृष्ट पशु तथा कृषिका एक एकजना कृषक छनौट गरी नगरपालिकाले सम्मान तथा पुरस्कृत गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२१. पशुधन क्षति हुनबाट बचाउनको लागि माहामारी रोग विरुद्ध खोप कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२२. पशुपालनलाई व्यवसायीकरण बनाउनमा प्रभाकारी रूपमा भूमिका निर्वाहा गरिने छ, जसले आम नगरिकलाई दुध र मासुमा आत्मनिर्भर बनाई नगरको मुख्य आयस्रोतको रूपमा विकास गरिदै लगिनेछ ।

उद्योग/वाणिज्य

१. ९ वटै वडामा औद्योगिक क्षेत्रको सम्भावना तथा कच्चा पदार्थको सर्वेक्षण सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. गरिबी निवारण गर्नका लागि विभिन्न लघु उद्यम विकास कार्यमा नयाँ उद्यमी प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३. नगरपालिका भित्रका सफल उद्यमीको प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
४. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने विभिन्न वस्तुहरूको बजारीकरणका लागि नगरपालिकाबाट विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. उद्यमीहरूको मागमा आधारित लागत साझेदारीमा विभिन्न आवश्यक प्रविधिहरू सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६. नगर भित्र सञ्चालनमा रहेका विभिन्न उद्योग, व्यवसायहरूको तथ्याङ्कलाई थप व्यवस्थित र अद्यावधिक गरिनेछ ।
७. बेरोजगार युवाहरू, वैदेशिक रोजगारमा गई स्वदेश फर्केका युवाहरू तथा आँट, सीप भई लगानीको अभाव भएका व्यक्तिहरूका लागि साना तथा मझौला उद्योग/व्यवसाय संचालन गर्न नगर स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरेर नवप्रवर्तनमा आधारित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
८. सीप भएका तर लगानीको अभावमा बेरोजगार बनेका व्यक्तिहरूको वडाबाट तथ्यांक प्राप्त गरी सीप अनुसारको स्वरोजगारको व्यवस्थापन गर्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
९. साना व्यवसाय र ठूला व्यवसाय बीच सम्बन्ध विस्तार अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१०. संचालित उद्योग, व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्ने नीति लिईनेछ ।
११. संचार माध्यमबाट सफल उद्यमी प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
१२. महालक्ष्मी नगरपालिका वडा नं १ कटहरेमा औद्योगिक ग्राम निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
१३. स्थानीय ढुङ्गा गिट्टी बालुवा प्रसोधन गर्ने क्रसर उद्योगलाई स्थानीय सरकारको करको दायरामा ल्याएर सञ्चालन गर्न दिइनेछ ।

पर्यटन तथा संस्कृति प्रवर्द्धन

१. ऐतिहासिक गुठ मन्दिर पूर्वाधार विकास कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ, र साथै संरक्षण र प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
२. लेगुवा झर्ना, झाक्रि पार्क, गुठ मन्दिर, धर्मदेवी मन्दिर लगायतका अन्य पर्यटकीय स्थललाई थप आकर्षक र महत्वको रूपमा व्यवस्थित गरिनेछ ।
३. चानुवा दमारमा रमाइलो पिकनिक पार्क निर्माणमा बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४. नगरपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न धार्मिक, साँस्कृतिक तथा ऐतिहासिक स्थानहरूको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रहरूको प्रवर्द्धन र विकासमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५. ऐतिहासिक तथा धार्मिक महत्व झल्काउने नवनिर्मित महालक्ष्मी मन्दिरको जगेर्ना र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

६. पर्यटकको उचित सेवा, सत्कार र सुरक्षा प्रबन्ध सहितको पर्यटकीय आवास व्यवस्थापन गर्न होटलहरूको न्यूनतम सेवा, मुल्य र गुणस्तर मापदण्ड निर्धारण गरिनेछ ।

७. गोरेटो तथा साना पैदल मार्गलाई ९ वटै वडाहरूको सहकार्यमा वर्षमा एक पटक स्थानीय सहभागीतामा सरसफाई र मर्मत गरिनेछ ।

८. महालक्ष्मी नगर भित्रका विभिन्न स्थानमा होमस्टे निर्माण गर्नलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

९. समग्र महालक्ष्मी नगरको पर्यटन गुर्योजना निर्माण गरेर पर्यटन विकास गरिनेछ ।

सहकारी

१. हाल विभिन्न कारणले कतिपय सहकारी संस्थाहरू क्रियाशिल नरहेको र कतिले राम्रोसँग कार्य सम्पादन गर्न नसकेको अवस्थामा सहकारी संस्थाहरूलाई एकिकरणमा जान प्रोत्साहन कार्यक्रम ल्याइनेछ । यसमा एकिकरण पश्चात् ३ वर्षसम्म पालिकालाई बुझाउनु पर्ने स्थानीय करमा ५०% रकम छुट गरिने नीति लिइनेछ ।

२. नेपाल बचत तथा ऋण केन्द्रीय सहकारी संघ लि. (नेफस्कुन) सँग सहकार्य गर्दै लागत साझेदारीमा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

३. राम्रा काम गर्ने उत्कृष्ट सहकारी संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

४. नगरपालिकाबाट सहकारी संस्थाहरूको प्रभावकारी अनुगमन गरी नियमन गर्ने नीतिलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

५. नेपालको संबिधान (२०७२) ले परिकल्पना गरेको ३ खम्बे अर्थ नीतिको एक खम्बाको रूपमा रहेको सहकारी क्षेत्र भएकाले सहकारीको मर्म र भावना अनुसार सहकारी गठन, सञ्चालन र व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ, सहकारीलाई गरिबी न्यूनिकरण र स्वरोजगारमा जोड्ने गरी कार्यक्रमहरू ल्याइने छ ।

६. वित्तीय सेवा तथा प्रविधिको पहुँच बिस्तार गर्न सहकारी शिक्षा तथा तालिम संचालन गरिनेछ ।

७. सहकारितामा आधारित कृषि क्षेत्रसँग सम्बन्धित उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणको विकास तथा प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक कार्यक्रम ल्याइने छ ।

८. सहकारीमा संलग्न व्यक्तिहरूको लगत तथ्याङ्क राख्ने र सम्पत्ती शुद्धिकरणको लागि प्रभावकारी नियमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।

९. सहकारीको रूपमा प्राकृतिक एवं जैविक खेती गर्ने सहकारीलाई नगरपालिकाले प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।

१०. नगरपालिका स्तरको सहकारीको अवस्था विश्लेषण गरी यथार्थ तथ्याङ्क सार्वजनिक गर्ने नीति अनुरूप सहकारी बुलेटिन प्रकाशन गरिने छ ।

११. खारेज गर्न आवश्यक देखिएका सहकारीहरूलाई कानुनी प्रक्रिया अनुसार खारेज गर्ने र मर्जरमा जान चाहने सहकारीहरूको लागि मर्ज प्रक्रियालाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।

१२ यस नगरमा भएका सहकारीहरूलाई सहकारी शिक्षाक लागि लेखा तथा कोपवमिस तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

खानी तथा खनिज

१. वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी प्रचलित कानून बमोजिम नगरपालिका भित्र रहेका डाँडापाखा, वनजंगल र खोलानालाबाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन गरि बिक्री वितरण गर्न आवश्यक नीतिगत प्रबन्ध गरिनेछ ।

२. महालक्ष्मी नगर भित्रका तामाखानी, चुनढुङ्गा खानी, फलामखानी, कुरिङ्ग खानी आदीको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

३. महालक्ष्मी नगर भित्रका विविध प्रकारका खनिजजन्य बस्तुको निर्यातमा लाग्ने करमा समयानुकूल परिमार्जन गरिनेछ ।

रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिवी न्यूनीकरणः

१. विपन्न नागरिक वीमा कार्यक्रमलाई लक्षित वर्ग र समुदायको पहुँच पुर्याउने नीति रहनेछ । विपन्न र मजदुर विमालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२. गरीब,श्रमिक र मजदुरका छोराछोरीलाई शिक्षाको पहुँच पुर्याउने र समयानुकूल शिक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्यले आवासिय विद्यालय निर्माण गर्नु कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।

३. नगरपालिका भित्रको विपन्नता तथ्याङ्क संकलन गरी अभिलेखिकरण कार्य गरिने छ ।

४. गरिवी निवारणको लागि संघ एवं प्रदेश सरकार सँग आवश्यक समन्वय गरी विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. स्थानीय रोजगारीको अवस्था अध्ययन गरी दिगो समावेशी मर्यादित र व्यवस्थित श्रमबजार सुनिश्चित गरिनेछ ।

६ स्थानीय युवालाई स्वरोजगार बनाई श्रमबजारमा आकर्षित गर्न पहल गरिनेछ ।

७ गरिवी न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने गरि विभिन्न निकाय एवं क्षेत्रबाट सञ्चालित प्राविधिक तथा व्यवसायिक रोजगारमूलक एवं सीपमूलक तालिमहरूमा समेत सहकार्य गरिनेछ ।

८ रोजगारीको क्षेत्रमा बढ्दै गरेको प्रविधिको प्रयोगलाई मध्यनजर गरि अधिकतम रोजगारी सृजना हुने क्षेत्रहरूको पहिचान गरि नवीनतम् सीप विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९ रोजगार सम्बाद मञ्चलाई गतिशिल बनाई दिगो रूपमा रोजगारीका अवसरहरू सृजना गर्न रोजगार सम्बद्ध सरोकारवालाहरूसंगको छलफल र सहभागितामा आवश्यक रोजगारयोग्य कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न गैर सरकारी संघसंस्था एवं निजी क्षेत्रसंग समन्वय गरिनेछ ।

१० स्थानीय तहभित्रको अनौपचारिक क्षेत्रमा रहेको रोजगारीलाई औपचारिक क्षेत्रमा रूपान्तरण गर्न सम्भावित औपचारिक क्षेत्रहरूको पहिचान गरि रोजगारमैत्री कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरि रूपान्तरण गरिदैं लगिनेछ ।

११. रोजगार विनिमय सेवा सञ्चालन गर्न रोजगार सेवा केन्द्र र कर्मचारीको क्षमता विकास एवं सुदृढीकरण गरिनेछ ।

१२ वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त सामाजिक तथा आर्थिक विप्रेषणलाई नगरपालिकाभित्र उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गर्न वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी तालिम एवं अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१३ उद्यमशिलता विकासमा सहकारी संस्थाहरू, सामुदायिक संस्थाहरू, बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई लगानी गर्न प्रोत्साहन गरि नयाँ उद्यमी सृजना गरि स्वरोजगारमा वृद्धि गरिनेछ ।

१४ रोजगार सेवा केन्द्रबाट सूचिकृत बेरोजगार श्रमिकलाई रोजगार प्रदान गर्न राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम मार्फत व्यवस्थित गरिनेछ । उक्त कार्यक्रममार्फत बेरोजगार जनशक्तिलाई रोजगारीको प्रबन्ध गरिनेछ ।

१५. महालक्ष्मी नगरपालिकाको मिशन रोजगारी अन्तर्गत "यूवा हुने छैनन् बेरोजगार अब सपना हुन्छ साकार" भन्ने मुल नाराका साथ वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरू र बेरोजगार यूवाहरूलाई सिपमुलक तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ जसले उद्यमशिलता प्रवर्द्धन गर्दै सम्मुनत नगर निर्माणमा जोड दिईनेछ ।

१६ स्थानीय तहबाट नै श्रम स्वीकृति प्रदान गर्ने कार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१७ बेरोजगार यूवाहरूलाई श्रम पोर्टलमा आबद्ध गराइनेछ ।

२. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीतिः

स्वास्थ्य सेवाः

१. नगरभित्रका स्वास्थ्य स्वयम सेविकालाई प्रोत्साहन दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. नगर तथा वडाको पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दीगोपनालाई कायम गर्दै सबै वडाहरूमा हरेक वर्ष खोपको समिक्षा गरिने र खोपको सुक्ष्म योजना तर्जुमा कार्यलाई निरन्तरता दिईने छ ।

३. पोषण शिक्षा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

४. मातृशिशु स्वास्थ्यलाई व्यवस्थापन गर्न पूर्ण गर्भवती जाँच गर्ने जस्ता अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

५. आकस्मिक प्रसुती सेवालाई व्यवस्थित बनाउन स्वास्थ्य केन्द्रबाट थप आवश्यक उपचारको लागि अन्यत्र प्रेषण गर्दा एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

६. प्राकृतिक प्रकोप एवं विपत्तीको कारण मृत्यु भएका विपन्न नागरिकहरूलाई निःशुल्क शव वाहन उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

७. नगर स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत “घर घरमा नगरपालिका, मन मनमा नगरपालिका” नारामा ७५ वर्ष माथिका अशक्त, अपाङ्ग रहेको अवस्थामा रहेका ज्येष्ठ नागरिक स्थानीय आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र स्वास्थ्यकर्मी मार्फत घरदैलोमा पुगी स्वास्थ्य उपचार प्रदान गरिनेछ । यस कार्यको कार्यान्वयनका सम्बन्धमा स्वास्थ्य शाखा मार्फत कार्यविधि स्वीकृत गराई लागू गरिनेछ ।

८. क्षयरोगमुक्त नेपाल कार्यक्रम अन्तर्गत क्षयरोग मुक्त अभियान संचालनको लागि आवश्यक क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ ।

९. स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेका वडा तथा समुदायमा विशेषज्ञ चिकित्सकद्वारा स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ ।

१०. स्वास्थ्य संस्थाको लागि आवश्यक औजार, उपकरण खरिद तथा व्यवस्थापनको लागि उचित बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।

११. जेष्ठ नागरिकलाई कृत्रिम दाँत राखिदिने र मोतिविन्दुको निःशुल्क शल्यक्रियाको कार्यक्रमलाई संचालन गरिनेछ ।

१२. मोतिविन्दु रोगको उपचारका लागि नेपाल नेत्र ज्योति संघ, तथा डा. रामप्रसाद पोखरेल आँखा अस्पताल धनकुटासंगको साझेदारी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१३. चानुवा स्वास्थ्य चौकी तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रवाह हुदै आएको चिकित्सकीय सेवालाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।

१४. संघीय सरकारले उपलब्ध गराउने पूर्ण खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।

१५. नगर अस्पतालको भवन निर्माण सम्पन्न गरेर अत्याधुनिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार र विकास गरिनेछ ।

शिक्षा:-

१. नगर शिक्षक अनुदान, बाल विकास सहजकर्ता अनुदान, कम्प्यूटर अपरेटर कर्मचारी अनुदान लगायतका विषयहरुमा नगरपालिकाले विद्यालयहरुलाई दिदै आएको अनुदान रकमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. विद्यालयमा दरबन्दीको अभाव हुन नदिने नीति लिइनेछ, शून्य दरबन्दी भएका, विद्यार्थी संख्या बढी र शिक्षक संख्या कमी भएका विद्यालयहरुलाई लक्षित गरी आधारभुत र मा.वि.तहमा नगर शिक्षक अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ, यस कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

३. महालक्ष्मी नगर भित्रका विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरु मध्येबाट उच्च शिक्षका लागि २ जनालाई हरेक वर्ष छात्रावृत्ति दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । जनता मा.वि.मा कक्षा ११/१२ मा विज्ञान विषयमा अध्ययन गर्ने महालक्ष्मी नगरपालिका भित्रका विद्यार्थीलाई पूर्ण छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४. बालबालिकाको स्वास्थ्यलाई ध्यान दिदै दिवा खाजाको कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिने छ ।

५. महालक्ष्मी नगरपालिकाबाट डिप्लोमा तहको सिभिल इन्जिनियरिङ तथा कम्प्यूटर इन्जिनियरिङ अध्ययन गर्ने १।१ जना विद्यार्थीहरुलाई आर्थिक छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ र उक्त विद्यार्थीहरुले

अध्ययनपश्चात् १ वर्ष सम्म स्वयंसेवक भई नगरपालिकालाई सहयोग गर्नुपर्ने कार्यविधी निर्माण गरिनेछ ।

६. महालक्ष्मी नगरपालिका भित्रका निर्माणाधिन अधुरा रहेका विद्यालयहरूको भवन निर्माण गर्दै लगिनेछ ।

७. महालक्ष्मी नगरपालिकाको एकमात्र जितपुर क्याम्पसको शिक्षण शिकाईलाई प्रभावकारी बनाउन भवन लगाएत अन्य आवश्यक पूर्वाधारहरूको निर्माण गरिनेछ ।

८. महालक्ष्मी नगरपालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयहरूको पूर्वाधार विकास र खेलमैदान व्यवस्थापनमा सहयोग गरिनेछ । साथै क्याम्पसलाई दिइदै आएको शैक्षिक अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

९. महालक्ष्मी नगरपालिकाको नमूना विद्यालयको गुणस्तर बृद्धिका लागि निरन्तर अनुगमन तथा व्यवस्थापनमा सहजीकरण गरिनेछ ।

१०. सुरक्षित विद्यालय कार्यक्रम अन्तर्गत महालक्ष्मी नगरपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको घेराबारा गर्न बाँकी रहेका विद्यालयमा घेराबारा लगाउन सम्बन्धित वडा, टोलबासीहरू र विद्यालयलाई स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गर्न आब्हान गरिनेछ ।

११. अन्तरविद्यालय अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा प्रतियोगिताहरू संचालन गरिनेछ ।

१२. विद्यालयमा बालबालिकासँग स्थानीय सरकार कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।

१३. विद्यालय, अभिभावक तथा जनप्रतिनिधि अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१४. उत्कृष्ट शिक्षक, प्रधानाध्यापक, वि.व्य.स., बाल विकास सहजकर्ता, कर्मचारी प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१५. शैक्षिक अनुभव तथा शैक्षिक अभ्यास आदान प्रदानका लागि विभिन्न विद्यालयहरू बीच अन्तरक्रिया, स्थलगत अध्ययन अवलोकनको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१६. योग्यता पुगेका शिक्षकहरूलाई नगरपालिकाले विज्ञापन गरी हरेक विद्यालयमा प्र.अ. को व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।

१७. विद्यार्थी शिक्षक अनुपात मिलाइ हरेक शैक्षिक सत्रको सुरुमा दरबन्दी मिलान गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१८. महालक्ष्मी नगरपालिका भित्रका शिक्षकहरूको पहिचानका लागि प्रत्येक शिक्षकहरूलाई परिचयपत्रको व्यवस्थापन गर्न विद्यालयलाई लगाइनेछ ।

१९. प्रत्येक विद्यालयलाई हरित विद्यालयको रूपमा विकास गर्दै जाने नीति अनुरूप विद्यालयमा फुलवारी कार्यक्रम संचालन गर्न शिक्षकहरू, विद्यार्थीहरू, कर्मचारीहरू तथा अभिभावकहरूलाई आब्हान गरिनेछ ।

२०. प्रारम्भिक बालविकासमा अध्यापन गर्ने सहजकर्ताहरूलाई क्षमता विकासका तालिम सञ्चालन गरी विद्यालयमा सिकाइ मैत्री वातावरणको विकास गरिदै लगिनेछ ।

२१. विद्यार्थीहरूका लागि पढ्दै कमाउँदै विशेष कार्यक्रम संचालनको लागि सम्भाव्यताको खोजी गरिनेछ ।

२२. जोखिममा रहेका बालबालिकाको उत्थान र संरक्षण गर्न नगरपालिकाले नगर आवासिय विद्यालय कार्यक्रमलाई व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।

२३. नगर नमूना विद्यालय कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
२४. नगरभित्रका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूको नियमन, अनुगमन, मूल्यांकनका लागि विशेष पद्धती तथा मापदण्डको विकास गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
२५. विद्यालय शिक्षालाई समयानुकूल परिवर्तन गर्दै अंग्रेजी माध्यमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

१. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै यसमा साझेदारीका रूपमा विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
२. दलित समुदाय सीप विकास कार्यक्रम नगर स्तरीय रूपमा संचालन गरिनेछ ।
३. लैंगिक हिंसा निवारणका लागि समविकास तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४. नगरपालिकामा लैंगिक हिंसा निवारण कोषको ब्यवस्थापन गरिनेछ ।
५. नगरपालिका भित्रका महिलाहरूका लागि बक्तित्व कला तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. जोखिममा रहेका बालबालिकाहरूको उद्धार र पुर्नस्थापनाका लागि आवश्यक ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. बालमैत्री विद्यालय तथा वडा कार्यक्रमलाई ब्यवस्थापन गरिनेछ ।
८. आपतकालिन महिला हिंसा र बाल उद्धार कोषको स्थापना गरिनेछ ।
९. अपांगता भएका व्यक्तिका अभिभावक र स्याहारकर्ताहरूका लागि विशेष तालिम कार्यक्रमहरू संचालन गरिने नीति लिइनेछ ।
१०. अपाङ्ग सहायता कक्ष स्थापना तथा सहायक सामग्री वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११. ज्येष्ठ नागरिकहरूको पोषण, स्वास्थ्य र सम्मानका विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । जेष्ठ नागरिकलाई नगरपालिकाले धार्मिक पर्यटनमा ल्यैजाने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
१२. किशोर किशोरी लक्षित यौन तथा प्रजनन् स्वास्थ्यको जनचेतनामुलक तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१३. “विकास निर्माणमा समान जिम्मेवारी” भन्ने नीति अनुसार नगरको हरेक विकासात्मक कार्यहरूमा महिलाको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
१४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सीपमूलक तालिम सञ्चालन कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१५. गरिब, असाहय, बालबालिकाहरूलाई आर्थिक सहयोग कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१६. महिलाहरूको आत्मनिर्भरता बढाउन आयआर्जन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा प्रत्येक वडामा सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. “महिलालाई सम्माननै असल समाजको पहिचान” भन्ने मान्यता स्थापित गरिनेछ ।
१८. महिलाद्वारा संचालित घरेलु उद्योग, कृषि फार्म, पशु फार्म, व्यापार र व्यवसायको करमा विशेष छुट तथा अनुदानको ब्यवस्था मिलाइने छ ।
१९. सामाजिक विभेदलाई पूर्ण रूपमा अन्त्य गर्न आवश्यक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।

२०. हिंसा पिडित महिलाहरुको लागि सेफहाउसमा ल्यैजाने र पालिकाको साझेदारी र समन्वयमा पुनस्थापना गर्ने कायम गरिनेछ ।

२१. नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र सो मातहतका कार्यालयहरुलाई लैंगिकमैत्री कार्यालयको रूपमा रूपान्तरण गरिनेछ ।

२२. लक्षित वर्ग, समुदाय र जातजातीको हित तथा उत्थानको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याइनेछ ।

२३ महिलाहरुलाई आत्मनिर्भर बनाउन जिविकोपार्जन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२४ विपन्न वर्गका गर्भवती महिलाहरुलाई आपतकालिन आर्थिक साहायताको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

खेलकुद

१. महालक्ष्मी कप फुटबल, महालक्ष्मी कप भलिबल, महालक्ष्मी कप ब्याडमिन्टन र अन्तर मा.वि.छात्रा भलिबल जस्ता प्रतियोगितात्मक खेललाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२. धनकुटा जिल्ला स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।

३. अन्तर वडागत फुटबल र भलिबल प्रतियोगिता संचालनको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ ।

५. तेक्वान्दो प्रतियोगिता, कबड्डी प्रतियोगिता, कैराते प्रतियोगिता, क्रिकेट प्रतियोगितालाई संचालन गर्न प्रेरित गरिनेछ ।

६. खेलकुदको समूचित विकास गर्न पूर्वाधारको निर्माण, सिकाई, प्रतियोगिता आदिको आयोजना गरिनेछ ।

७. विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता र खेल दर्शकलाई मध्यनजर गर्दै महालक्ष्मी नगरपालिकामा भएका ठूला खेलमैदानलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

८. नगरका ९ वटै वडाहरुमा खेलकुद विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९. नगरले खेल क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्न विभिन्न क्लब, विद्यालयलाई खेलकुद सामग्री वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०. प्रत्येक वडामा एक व्यवस्थित खेल मैदानको निर्माणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

११. पार्क, खुलाक्षेत्र तथा खेल मैदानको व्यवस्थापनको लागि सरकारी तथा सार्वजनिक जमिन प्रयोगमा ल्याइने छ ।

१२. पार्क तथा खुलाक्षेत्र निर्माण गर्दा न्यूनतम मापदण्ड कायम गरी महिला बालबालिका, जेष्ठ नागरिक र फरक क्षमता भएकालाई समेत समेटिनेछ ।

१३. जिल्ला बाहिर प्रतियोगितामा जाने विभिन्न खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

१४. महालक्ष्मी नगरपालिकामा निर्माणाधिन खेलमैदानको थप व्यवस्थापन गर्न कोशी प्रदेश तथा संघिय सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ ।

३ पूर्वाधार विकास नीति:

खानेपानी

नगरक्षेत्रका खानेपानी उपभोक्ता समितिहरूको अभिलेख तयार गरी सबै नागरिकलाई शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउन एक घर, एक धारा कार्यक्रम संचालन गर्ने र खानेपानी वितरण प्रणालीलाई मिटर प्रणालीमा रूपान्तरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- महालक्ष्मी लिफ्टिङ्ग खानेपानी योजनाहरूलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- महालक्ष्मी नगरपालिका बृहत खानेपानी योजना ५,६ र ७ लक्ष्मी खोला मुहान भई लेगुवा खोला स्कीमको आयोजना सहमति र सहकार्य गरी स्टमेट डिजाइनलाई संसोधन गर्दै निकट भविष्यमा नगरवासीलाई सहज तवरबाट शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउन योजना सञ्चालन गराइनेछ ।
- चानुवा लिफ्टिङ्ग खानेपानी योजना वडा नं० ४ लाई निरन्तरता दिइनेछ । .
- अन्य खानेपानी योजनाको मर्मत सम्भार संघीय, प्रदेश सरकारको सहयोग र नगरको साझेदारीमा अगाडि बढाइनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र रहेका खानेपानी स्रोतहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- सबै खानेपानी उपभोक्ता समितिहरूलाई स्थानीय माग र आवश्यकताका आधारमा खानेपानी संस्थानलाई हस्तान्तरण गरी स्वच्छ, सफा खानेपानी वितरणको कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पहल गरिने छ ।

सडक र पूल

- महालक्ष्मी नगरपालिकाका मूल सडकलाई गत आर्थिक वर्ष देखि कालोपत्रे गर्न आरम्भ गरीसकीएको छ र निकट भविष्यमा उक्त कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी १२ महिना यातायात संचालन हुनसक्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । उक्त कार्यकालागि प्रदेश र सङ्घीय सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका प्रमुख बजार तथा पर्यटकीय स्थलमा प्राथमिकताका आधारमा पार्किङ्ग , सूचना बोर्ड जस्ता पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ,सार्वजनिक शौचालय प्रतिकालय ।
- सडक पूर्वाधार गुरुयोजना अनुरूप सडक संजालको विस्तार तथा निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- एकिकृत शहरी विकास योजना निर्माण गरी यसै आर्थिक वर्षबाट कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । जितपुर, रामबजार, डाँडागाउँ, मुलखर्क, दमार, घुमाउने, नेताचोक, चानुवा, कटहरेमा एकिकृत बस्ती विकास योजना लागु गरिनेछ ।
- महालक्ष्मी नगरको चक्रपथ सडकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरका सबै वडाहरूमा आवत जावत गर्न झोलुङ्गे पूल र मोटरेवल पूल निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकताका साथ काम गरिनेछ ।

- यसै वर्ष लेगुवा खोला ओलाङ्चुङ्गमा मोटेरेवल पूल निर्माण गरिनेछ ।
- महालक्ष्मी नगरपालिकाका ९ ओटै वडा कार्यालय सडक संजालको स्तरोन्नती र कालोपत्रे सडक निर्माणका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी निर्माण कार्य अगाडि वढाइनेछ ।
- महालक्ष्मी नगरपालिका भित्रका सडकहरूलाई मर्मत कार्यको लागि मर्मत सम्भार कोष स्थापना गरिनेछ ।
- विगत आर्थिक वर्षबाट मापदण्ड निर्धारण गरिएका सडकहरूको लगत कट्टालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरभित्रका मुख्य सडक किनारामा हरियाली प्रवर्द्धनगरिने छ । प्रवर्द्धनका लागि टोल सुधार संस्थासँगको समन्वयमा वृक्षरोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरका मुख्य-मुख्यबजार केन्द्रहरूमा सडक बत्ती जडान गरिने छ । साथै, मुख्य-मुख्य घाट तथा समाधिस्थलहरू व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।

विद्युत

- जलस्रोतको अधिकतम प्रयोगको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी एकिकृत जलविद्युत तथा बैकल्पिक ऊर्जा विकास र उपयोग योजना निर्माण गरी नगरपालिका (नवीकरणीय ऊर्जा समेत) आफै वा प्रदेश सरकार र सङ्घीय सरकारको साझेदारीमा कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । क्रमशः काठका जीर्ण पोल विस्थापित गरी फलामे पोल राख्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- केन्द्रिय प्रसारण लाइनको पहुँच नभएका टोल वस्तिमा विद्युत सेवा विस्तार गर्न नेपाल विद्युत प्राधिकरणसँग समन्वय गर्नका साथै अति गरिब परिवारका लागि बैकल्पिक उर्जाको व्यवस्था गरिनेछ । उज्यालो नगर कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई सबै वडामा उज्यालो पुर्याइनेछ ।
- संघिय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी विधुत प्रशारण लाईनलाई सुरक्षित र भरपर्दो बनाउन पहल गरिनेछ ।

सिँचाइ

- नगरक्षेत्रका सिँचाइ कुलोहरूको अभिलेखीकरण गरिने छ । आवश्यकतानुसार कुलोको प्राथमिकीकरण गरी मर्मत तथा सम्भार गरिने छ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका कृषि योग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा विस्तार गर्न दातृ निकाय, प्रदेश, स्थानीय निकायसँग उपभोक्ताको साझेदारीलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका कृषि योग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा विस्तार गर्न दातृ निकाय स्थानीय तहको साझेदारी र सहकार्यमा संचालित साना सिँचाई आयोजनाको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- सिँचाई आयोजनालाई नियमित मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापनको लागि जल उपभोक्ता संस्थासँग समन्वय सहकार्य गरी जिम्मेवार बनाईनेछ ।
- महालक्ष्मी नगर क्षेत्रभित्रका सिँचाई आयोजनाहरूलाई बहुउद्देशीय सिँचाई आयोजनाको रूपमा रूपान्तरण गरिनेछ ।
- सिँचाईका आधुनिक तथा प्रभावकारी प्रविधिको उपयोग गरी खेतीयोग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा उपलब्ध गराईने छ । अरुण नदीको पानी लिफ्टिङ् पद्धिबाट नगरपालिकाका ४, ५, ६ र ७ वडाहरूमा सिँचाई आयोजना केन्द्र र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी संचालन गरिने

भवन निर्माण

- महालक्ष्मी नगरपालिकाको प्रशासनिक कामकाज गर्न उपयुक्त अपाङ्गमैत्री प्रशासनिक भवन निर्माण गरिनेछ ।
- नगरपालिका सवै वडा कार्यलयहरूमा वडा स्तरीय सामुदायिक हल निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र भुकम्प रहित घर तथा भवन निर्माण गर्दा भवन निर्माण आचार संहिता अनुसार गर्ने वा गराइनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका निर्माण भएका निजी तथा सार्वजनिक भवनहरूको घर नम्बर अभिलेखन कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

सूचना तथा सञ्चार

आदरणीय नगर सभासदस्य ज्यूहरू,

वर्तमान २१ औँ शताब्दी सूचना प्रविधिको युग हो । डिजिटल प्रविधिको द्रुत विकासले हाम्रो जीवनशैली, कार्यप्रणाली र सामाजिक संरचनामा आमूल परिवर्तन ल्याएको छ । वर्तमान सूचना प्रविधि (ICT) को युगमा स्थानीय सरकारको रूपमा पालिकाले प्रवाह गर्ने सेवाहरूलाई प्रभावकारी, पारदर्शी र जनमुखी बनाउन डिजिटल प्रविधिको अधिकतम प्रयोग अपरिहार्य छ । सरकारी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, पारदर्शी र नागरिकमैत्री बनाउन डिजिटल साक्षरता तथा प्रविधिको प्रयोग अपरिहार्य बन्दै गएको छ । पालिकाका पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरूमा डिजिटल साक्षरता र प्रविधिको उचित प्रयोगसम्बन्धी ज्ञानको अभावले सेवा प्रवाहमा ढिलासुस्ती, कार्यसम्पादनमा कमी र सुशासन कायम गर्न चुनौतीहरू देखा पर्न सक्छन् ।

सो सन्दर्भमा

- पालिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धि गरी प्रविधिको प्रयोगमा अभ्यस्त गराउन डिजिटल साक्षरता तथा प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- नेपालको संघीय प्रणाली अन्तर्गत स्थानीय सरकारहरूमा सेवा प्रवाह, योजना निर्माण, अनुगमन, बजेट व्यवस्थापन, अभिलेख व्यवस्थापन लगायतका कार्यहरूमा सूचना प्रविधिको प्रयोग व्यापक हुन थालेको अवस्थामा महालक्ष्मी नगरका सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र विद्यालयहरू, बस्तीहरू र अन्य सरकारी कार्यालयहरूमा गुणस्तरीय र प्रभावकारी इन्टरनेट सुविधा विस्तार गरिदै लगिनेछ ।
- सार्वजनिक सेवालाई छिटोछरितो सुलभ र पारदर्शी बनाउन योजना ,Software, राजस्व Software र नागरिकता सिफारिस Software सम्बन्धी सबै वडा सचिवहरूलाई तालिम प्रदान गर्दै नगरपालिकालाई प्रविधिमैत्री नगरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- नगरको गेटमा Digital Board जडान गरि त्यस मर्फत पालिकाका सम्पूर्ण सूचना प्रसारण गरिनेछ ।
- नगरको मोबाईल एप्स निर्माण गरी सेवाग्राहीलाई घरमै बसी वसीराजस्व सम्बन्धी अनलाईन Payment घरबाटै तिर्ने गरिको व्यवस्था मिलाई सेवा प्रवाहको कार्यलाई अगाडि वढाईनेछ साथै BULK SMS को प्रयोग मार्फत सम्बन्धित सरोकारवालालाई छिटो भन्दा छिटो सूचनाको जानकारी गराईनेछ ।
- नगरपालिका भित्र गरिने सेमिनारसफलतापूर्वक तरिकाले ,गोष्ठी र कार्यक्रमलाई पारदर्शी , सम्पादन गर्न Interactive Board , Sound System र Wireless Conference Microphone लगायतका सामग्री सहितको हल व्यवस्थापनगरिदै लगिने छ ।

४. वन, वातावरण, फोहोर मैला तथा विपद व्यवस्थापन

वातावरण संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

१. नगरपालिकाको नियमित सरसफाई व्यवस्थापनको अलावा आकस्मिक सरसफाई र सुरक्षा कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
२. सरसफाई सम्बन्धी वडा स्तरमानै अभियान संचालन गरिनेछ ।
३. टोल विकास संस्थाको क्षमता विकासमा विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
४. नगरका विभिन्न सार्वजनिक स्थानमा बगैँचा तथा पार्क निर्माण गरिनेछ ।
५. बजार क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
६. डम्पिङ्ग साइटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
७. नगरपालिकाको सहरी क्षेत्रमा ढल तथा तरल फोहोर व्यवस्थापनको लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
८. महालक्ष्मी नगरपालिकालाई वातावरण मैत्री नगर बनाउने नीति अवलम्बलन गरिने छ ।
९. नदी किनार, नदी उकास, सार्वजनिक खालि जग्गा, पाखा तथा सडक किनारमा वृक्षारोपणको व्यवस्था गरिने छ ।
१०. फोहोरमैला उत्पादनको श्रोत मै वर्गिकरण गर्न आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालनमा निरन्तरता दिइने छ ।

११. जलवायु परिवर्तनबाट पर्ने नकारात्मक असरहरू न्यूनीकरणका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्दै विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१२. वायु तथा ध्वनीको प्रदूषण नियन्त्रण सम्बन्धि जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१३. बजार तथा बाटोमा नियम विपरित जथाभावी होडिङ बोर्ड राख्न रोक लगाईने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१४. नदीधार नियन्त्रण, खोला नियन्त्रण तथा पोखरी निर्माणको शुरुवात गरिनेछ ।

विपद तथा प्रकोप व्यवस्थापनः

१. विपद् व्यवस्थापन कोषको संचालन कार्यविधि बनाई लागू गरिनेछ ।
२. विपद् क्षेत्रको पहिचान र अभिलेखिकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. विपदबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि तत्काल राहत र उद्धारका कार्यमा जोड दिइनेछ । यस कार्यमा नगरप्रहरी, सहयोगी संस्था र सम्बन्धित निकायहरूको परिचालनमा जोड दिइनेछ ।
४. विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पर्ने तारजाली, बोरा, पाईप तथा अन्य सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. नगर भित्रका विपद जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन तथा बस्तिहरूको पहिचान गरी स्थानान्तरणको लागि आवश्यक प्रक्रियाको थालनी गरिने छ ।
६. नगर भित्रका नदी कटानका कारणले नगरवासीले भोग्नु परेको समस्यालाई न्यूनीकरण गर्न अध्ययन गरिनेछ ।
७. विपद, जोखिम, न्यूनीकरणका लागि पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धि कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहः

सामान्य सेवा प्रवाह तथा मानव संसाधन

१. नगरपालिका कार्यालयमा आवश्यकताको आधारमा महाशाखा, शाखा, उपशाखा र इकाई गठन गरी जनताको काम छिटो र छरितो हुने गरी व्यवस्था मिलाईनेछ । यसको लागि नगरपालिकामा नयाँ संगठनात्मक संरचनाको निर्माण गरिनेछ ।
२. महालक्ष्मी नगरपालिकामा कार्यरत अस्थायी, करार र ज्यालादारीमा कर्मचारीहरूको सेवाको सुरक्षाको ब्यवस्था गरिनेछ ।
३. प्रविधिको बढ्दो प्रयोगसँगै नगरले आफ्ना कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूलाई सूचना प्रणालीको र नविनतम सीप विकासको तालिम व्यवस्थापन गर्दै लैजाने नीति लिइनेछ ।
४. यस नगरपालिका अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको सन्दर्भमा नियमित रूपमा नागरिक सन्तुष्टी सर्वेक्षण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ । सार्वजनिक सुनुवाईको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. नगरपालिकाको सूचना, जानकारी, सेवाप्रवाहको बारेमा जनतालाई सहज जानकारी गराउन बिगतदेखि विभिन्न सञ्चार तथा संघसंस्था साझेदारी कार्यक्रम गर्दै आएकोले सो कार्यलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।

६. यस नगरपालिका मातहत कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यकतानुसार प्रशिक्षण र तालीमको व्यवस्था गरिनेछ । कर्मचारीहरूलाई दक्ष र व्यावसायिक बनाइनेछ ।

सुरक्षा व्यवस्थापन

१. नगर प्रहरीलाई समय अनुसार तालिम दिई क्षमता विकास गरिनेछ ।
२. नेपाल प्रहरीसँगको समन्वय तथा सहकार्यमा नगरको मुख्य चोकहरूमा सिसि टिभी राखी सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसलाई थप आवश्यक स्थानमा विस्तार गरिनेछ ।
३. नगरको शान्ति सुरक्षालाई व्यवस्थित र भरपर्दो बनाउँदै लगिनेछ । यसका लागि जिल्ला एवं नगर क्षेत्र स्थित सबै सुरक्षा निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।

न्याय सम्पादन

१. मेलमिलापकर्ताको लागि परिचय—पत्र उपलब्ध गराइनेछ ।
२. सबै वडामा मेलमिलाप केन्द्रलाई व्यवस्थित गरिनेछ । न्यायिक समितिको क्षमता विकासका लागि तालिम तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३. सामाजिक न्याय र स्थापित ऐन कानूनमा आधारित भई न्याय सम्पादन गरिनेछ ।
४. न्यायीक समितिमा परेका उजुरीहरूलाई सकेसम्म मेलमिलापको माध्यमबाट छिटो छरितो रूपमा निरूपण गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. न्यायीक भेला आयोजना गरी अनुभव आदान प्रदान, न्यायीक समितिका समस्या र समाधानको बारेमा कार्यक्रम गरिनेछ ।
६. मेलमिलापकर्ताहरूलाई क्षमता विकास गर्न पुनर्ताजगी तालिम दिइनेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन

१. नगरपालिकामा भएको आम्दानी तथा खर्चको विवरण पारदर्शी गरिनेछ ।
२. नगर कार्यपालिकाले गरेका निर्णयहरूलाई व्यवस्थित रूपमा अभिलेख राखिनेछ ।
३. करको दर भन्दा पनि दायरालाई बढाउँदै लैजाने नगरको नीति भए अनुसार घर बहाल कर र व्यवसाय कर संकलन अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
४. नगरपालिकाको सार्वजनिक खरिद कार्यमा संलग्न हुने नगरपालिका क्षेत्रभित्रका व्यापार, व्यवसाय, उद्योगको हकमा अनिवार्य नगरपालिकामा व्यवसाय कर चुक्ता प्रमाण पेश गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । यसबाट व्यवसाय करमा बढोत्तरी हुने विश्वास गरिएकोछ ।
५. नगरपालिकाको आन्तरिक राजश्वलाई बढोत्तरी गर्न विभिन्न करका संभाव्य क्षेत्रहरूको पहिचान गरी राजश्वको दायरालाई बृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. नियमित गरिने, असुल उपर गर्नुपर्ने खालको बेरजुलाई सम्बन्धित व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरू सँग नियमानुसार असुल उपर गरिनेछ । नगरपालिकाको बेरजु न्यून गर्ने तर्फ ध्यान दिइनेछ ।
७. तोकिएको समयमानै पेशकी तथा बेरजु फछ्यौट नगरेमा भुक्तानी हुन बाँकी रकम, पारिश्रमिक, तलब भत्ता समेत रोक्का गरि असुल उपर गरिनेछ ।

८. राजस्व संकलनको लागि कर शिक्षा एवं संकलन कार्यक्रम मार्फत करमैत्री वातावरणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

९. अनावश्यक खर्च नियन्त्रण गरी सार्वजनिक श्रोतको उपयोग गर्दा मितव्ययी हुने नीति अवलम्बन गरिनेछ । यसको लागि खर्च मापदण्ड बनाई लागू गरिनेछ ।

विविध

१. विकास निर्माण कार्यका लागि विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन डि.पि.आर. तयार गरी बजेट कार्यान्वयन गर्दा बस्तुनिष्ठ हुने भएकाले यस कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२. बसपार्कलाई व्यवस्थित बनाउने नीति अनुरूप थप कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।

३. संघ, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सम्पुरक, सशर्त र विशेष अनुदान अन्तर्गतका विकास निर्माणका आयोजनाहरू समयमै ठेक्का प्रक्रिया वा उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

४. बाँदर, बाँदेल, दुम्सी जस्ता जनावरहरूले कृषि उत्पादनमा क्षति पुर्याउने गरेकाले यसबाट जोगिन तथा कृषि उपज जोगाउन प्रभावित क्षेत्रहरूमा चेतनामुलक तथा न्यियन्त्रणमुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

आदरणीय, नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

चालु आ.व. २०८१/८२ को समिक्षा सहित आगामी आ.व. २०८२/८३ को प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमले नगरको विकास र समृद्धीमा महत्वपूर्ण इट्टा थप्ने विश्वास लिएको छु । यस गरिमामय नगरसभामा उपस्थित सम्पूर्ण सभासदस्य ज्यूहरूले प्रस्तुत गरिएको नीति तथा कार्यक्रम माथि गहन छलफल गरी पारित गरिदिनुहुन्छ भन्ने आशा र विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, मस्यौदा तयार पार्न प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित सम्पूर्ण कर्मचारी परिवार, राजनीतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरू, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्था, सञ्चार क्षेत्र तथा आदरणीय नगरवासीहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सहयोगको अपेक्षा सहित हार्दिक अपिल गर्दछु । धन्यवाद ।

धर्वरराज राया

नगर प्रमुख

२०८२ असार ९ गते सोमबार

